

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. na leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Dinar. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na pol strani 400 D. na 1/4 strani 200 D., na 1/8 strani 100 D., na 1/16 strani 65 D., na 1/32 strani 35 D. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 25 para, najmanj pa skupaj 6 D.

Urejuje Viljem Rohrman.

Založba Kmetijske družbe za Slovenijo. — Tisk J. Blasnika nasledn.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3. — Ponatisi iz •Kmetovalca• so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

št. 22. Ljubljana, 30. novembra 1923. Letnik XL.

Obseg: Podružnicam in članom Kmetijske družbe. — Kako pridemo do dobrih molznih krav? — Vprašanje gnojenja. — Delo sejalnih strojev. — Uspeh vinskega sejma v Krškem. — Ravnanje z vinom. Opozorilo kupcem in prodajalcem. — Naša konjereja. — Poučno potovanje učencev mariborske vinarske in sadjarske šole. — Gozdarstvo v Sloveniji. — Vprašanja in odgovori. — Ocena knjig. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Kmetijske novice. — Družbene vesti. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Podružnicam in članom Kmetijske družbe.

Pod tem naslovom je podal na čelu v „Slovincu“ št. 261. z dne 17. novembra t. l. bivši poslovodeči I. podpredsednik prof. Evgen Jarc sledečo izjavo:

Kakor je od pristojne državne oblasti ugotovljeno, so vse odredbe gg. Pipana in Rohrmana neveljavne. Zato opozarjam vse člane in podružnice, naj bodo v svojih naročilih in plačilih skrajno previdni, ker sta za poslovanje Kmetijske družbe, dokler se razmere ne uredijo, odgovorna osebno le omenjena gospoda, ne pa Kmetijska družba kot taka

Evgen Jarc,

I. podpredsednik.

Ker se s takimi objavami nepotrebno in na neupravičen način begajo člani in podružnice, in to samo v škodo družbe, smatra podpisano predsedništvo za potrebno izpovedati, da je ta napad na družbene funkcionarje povsem brez podlage in da ni od državne oblasti prav nič ugotovljenega, da bi bili sklepi glavnega odobora, ki vodi po § 18. družbeno poslovanje in upravlja družbeno premoženje, ali pa odredbe s poslovodstvom poverjenega predsedstva v čem neveljavne. Družbeno poslovanje se vrši v popolnem redu in v zmislu družbenih pravil.

Predsedstvo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Ivan Pipan,

poslovodeči II. podpredsednik.

Vse podružnice,

ki so izvolile delegate za občni zbor, pozivljamo, da nam sporoče po dopisnici še enkrat imena svojih delegatov, da jim pošljemo poverilnice.

Kako pridemo do dobrih molznih krav?

Dobra mlečnost je lastnost, ki se prenaša s podedovanjem od rodu do rodu. Če je krava dobra molznica, je upati, da bo tudi njena telica dobra za molžo, zlasti v tem primeru, če izvira od plemenjaka, ki je bil sam od dobre molzne krave.

Brezpogojno dobrih molznic pa nimamo. Treba je zanje tudi dobrega krmljenja in drugih pogojev. Če vpeljemo čistokrvno montafonsko kravo, ki je molzla doma na Tirolskem 20 litrov na dan, v naše kraje in jo spravimo v navaden kmečki hlev, se lahko zgodi, da pade mlečnost na polovico ali pa še na manj, torej na toliko, kolikor nam molze naša navadna domača krava.

Iz tega primera lahko izprevidimo, da ni iskati uspeha boljše mlečnosti le v tuji pasmi, ampak predvsem v izboljšani domači reji. Tudi med našo domačo živino imamo prav dobre mlekariče, ki dajejo v naših razmerah tako veliko mleka, kakor ga dajejo tuje krave za svoje razmere. Razlika je le ta: če pridejo tako zlahtne krave tujih pasem k nam, jim mlečnost upade. Če bi pa našim kravam nudili boljše krmo in strežbo, bi jo začele živali hvaležno vračati z boljšo mlečnostjo. V izboljšanju krmljenja

moramo zazreti najvažnejši pogoj za izboljšanje mlečnosti pri domačih živalih.

Seveda moramo tudi sicer vse storiti, da vcepimo naši živini večjo sposobnost za ta užitek. Potrebne temelje moramo postavljati po eni strani s skrbnim odbiranjem zaroda od dobro molznih živali, po drugi strani pa ne smemo pri vzreji molzne živine ničesar zamuditi, kar bi kvarilo zaželjene uspehe. Veliko nam lahko pomagajo tudi dobri plemenjaki.

Živali, namenjenih za mlečnost, ne smemo močno (mastno) rediti, ampak vsa reja bodi že od prve mladosti naprej **bolj zmerna**. Teleta naj se začno bolj zgodaj, s 6 do 8 tedni odstavljati, polagoma in previdno. Shujšati in oslabeti na noben način ne smejo, kakor je žalibog pri nas običajno. Pri našem malem posestvu tudi ni prav, če telice pozno pripuščamo, tako kakor delajo na pr. Švicarji pri svoji veliki in močno rejeni živini. V starosti 1½ leta pripuščene telice se v spolovilih prej in bolj razvijajo, kar pospešuje tudi zgodnejši in boljši razvoj vimena in mlečnosti. Vsaka preobilna reja je v tej dobi napačna. Mlade živali naj se razvijajo pravilno v vampu in vimenu, v ostalem naj so pa dosti rejene in gladke kože in naj razodevajo zdrav in dober počutek. Prvesnicam naj se pri vsakem sesanju vime do čistega izprazne. Pri nas je bolje, da prva teleta sesajo, ker se na ta način vime in mlečnost bolj razvijata. Pozneje, ko je tele odstavljeno, moremo z močnim krmljenjem in s krepko in čisto molžo vplivati na dobro mlečnost. V tem pogledu naj velja pregovor, da krava pri gobcu molze. Seveda mora biti tudi molža točna in temeljita, da se mlečnost ugodno razvija. Dobra krma in dobra molža sta važna pogoja boljše mlečnosti.

Če bomo na vse to navajali živali od mladega in če bomo molznim kravam privoščili, kar jim gre, potem bomo tudi našim živalim vcepili polagoma boljšo mlečnost kakor jo imajo danes.

R.

Vprašanje gnojenja.

Glavno sredstvo za izboljšanje naših pridelkov moramo zazreti v **gnojenju**. Po gnojenju se obračajo v prvi vrsti naši pridelki. O tem ne more biti nikakega dvoma. Tako nas uče izkušnje doma in tudi po drugih krajih. Polagati nam je zato slejkoprej največjo skrb na dobro in pravilno gnojenje.

Glede gnojenja nahajamo po naši deželi zelo različne razmere. Nekateri kraji pridelujejo dosti gnoja, drugod ga primanjkuje. Ravna se to po tem, kako so kmetije sestavljene. Po krajih, kjer prevladuje poljedelstvo, kjer obstoje kmetije predvsem iz njiv, tam primanjkuje živalskega gnoja. Kmetovalci po teh krajih so navezani danes na porabo umetnih gnojil, če si hočejo svoj položaj izboljšati. Imenoma nahajamo take razmere na pr. v kranjski in škofovski okolici, na kamniškem polju itd. Po teh krajih manjka naravne travniščine, manjka krme in gnoja za njive. Ves drugačen je položaj v krajih, kjer je manj poljedelstva, kjer je poljedelstvo v ravnatežu s travništvom ali pa, kjer prevladuje travništvo. Po takih krajih je živinoreja bolj razvita, zato se prideluje tudi več gnoja za njive in zato se tudi lažje izhaja brez umetnih gnojil.

Na **pridelovanje obilnega domačega gnoja** moramo polagati povsod **največjo skrb**. Ta pridelek se da še povsod **dvigniti** in kar je pri tem posebno važno, tudi **izboljšati**. Izboljšati ga moramo deloma s tem, da pokladamo živini bolj tečno krmo, deloma s tem, da z gnojem pravilno ravnamo, dokler nam leži na gnojišču. Pravilnega ravnanja manjka danes še povsod. Našim gospodarjem manjka potrebnega umevanja za to. To že vedo, da je masten gnoj veliko več vreden kakor pust, prazen, prelehan ali izpran gnoj, toda da bi sami kaj k temu pripomogli, da bi bil domač gnoj več vreden, za to se pa navadno premalo menijo in premalo zanimajo.

Če manjka domačega gnoja, si moramo pomagati z umetnimi gnojili. V poljedelskih krajih so danes umetna gnojila tako važna, da se ne da brez njih izhajati. Neuspehi, ki so se dosedaj dosegli z umetnimi gnojili, ne gredo na rovaš umetnih gnojil, ampak na rovaš napačnemu gnojenju ali drugim neprilikam. Umetna gnojila je treba poznati. Poznati je treba tudi življenske potrebe rastlin in rodovitost tal. Resnica je sicer, da je uspeh umetnega gnojenja zavisen tudi od letnega vremena, toda neuspehi zaradi vremena so izjeme, kakor je tudi izredno slaba letina izjema. V splošnem pa moramo priznati, da se umetna gnojila dobro izplačajo in da imamo že povsod dobre izkušnje z njimi.

Za vsakega gospodarja je važno, da si napravi vsako leto točen **načrt, kako bo gnojil** svoje njive in travnike, svoje vinograde in druge nasade. Vsaka kmetija potrebuje takega preudarka.

Po naših poljedelskih in vinorodnih krajih je posebno važno, da **povzdignemo pridelek krme**. S tem izboljšujemo živinorejo in pridelek gnoja, ki sta glavna pogoja za ves naš napredek. V kolikor pridelujemo premalo domačega gnoja za naša različna zemljišča, v toliko si moremo pomagati z umetnimi gnojili.

Umetna gnojila naj se ne uporabljajo izključno le za travnike, ampak ravnatoko tudi za njive in druge kulture (nasade). Nasprotno naj se pa tudi hlevska gnojila obračajo za travnike. Tako **menjalno gnojenje z domačimi in umetnimi gnojili** se tudi na travnikih veliko bolj sponaša, kakor pa samo enostransko gnojenje z umetnimi gnojili.

Kako je gnojiti z domačim gnojem, to vsi dobro vemo. V tem pogledu potrebujemo le pouka, kako je z njim ravnati, da nič ne izgubi na svoji gnojilni vrednosti, ampak nasprotno. Pri umetnih gnojilih je drugače. Teh vobče ne poznamo ali pa premalo. Tukaj se moramo dati poučiti, kako jih je rabiti in v kakšni sestavi in v kakšni množini je z njimi gnojiti.

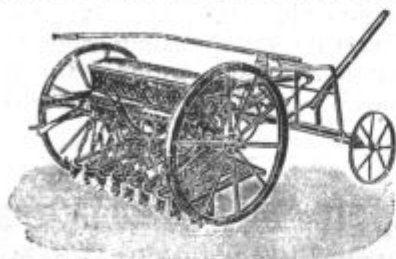
Brez vsega dvoma so danes **umetna gnojila najvažnejši pripomoček**, da dvignemo rodovitost naše zemlje in z njo vred tudi naše pridelke.

R.

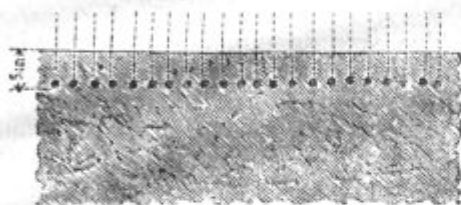
Delo sejalnih strojev.

Po naprednih poljedelskih deželah so sejalni stroji splošno razširjeni. Najdemo jih v vsaki vasi in pri vsakem količkaj trdnem kmetu. Pri nas smo v tem pogledu še močno zaostali, tudi po krajih, kjer bi take stroje lahko imeli. Najdemo jih samo pri graščinah, pa še tam ne povsod.

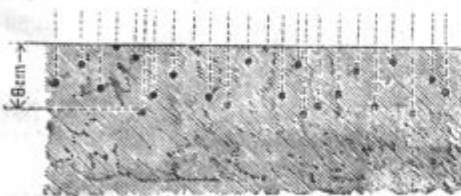
0) Kakor je „Kmetovalec“ že večkrat povdarjal, imajo sejalni stroji razne in tako velike prednosti, da jih ne smemo pustiti iz vidika. Poklicani so, da prinesejo tudi v naše kraje več napredka v poljedelstvu. Danes prinašamo par slik, ki nam predočujejo razliko med ročno in strojno setvijo. Pri strojni setvi v vrste (pod. 38.) se seme enakomerno razdeli po zemlji, v enaki razdalji in enakomerno globoko (pod. 39.). Naravna posledica takega dela je, da seme enakomerno kali, da rastline hkrati pribodejo iz zemlje, da se enakomerno vkoreninijo in vrastejo. Nadaljnja posledica je enakomerni razvoj celotne rastline, bolj uspešna rast in **boljši pridelek**.

Podoba 38. Sejalni stroj za setev v vrste.

Podoba 39. Enakomerna lega in razdalja semena pri strojni setvi. Seme leži 5 cm globoko.

Podoba 40. Neenakomerna lega in razdalja semena pri ročni setvi. Seme leži po 1 do 8 cm globoko.

Nasprotno pa vidimo pri ročni setvi, ki se izvaja pri nas najrajše po surovih brazdah, da pada seme neenakomerno in da se tudi različno globoko zavleče in zagrne, kakor kaže pod. 40. V tem primeru kali seme neenakomerno in je tudi ves poznejši razvoj neenak, kar si lahko predstavljamo, če zasledujemo ves razvoj od kaljenja naprej. Naravno je, če se rastline tudi pozneje bolj neenakomerno razvijajo, kar se pozna končno tudi na klasju in na pridelku samem.

S strojno setvijo v vrste so se pridelki povsod izdatno dvignili, zato jo danes povsod cenijo, kjer so jo vpeljali.

—n.

Uspeh vinskega sejma v Krškem.

Po večletnem prestanku je priredila krška občina v sredo, 21. novembra 1923. velik vinski sejm v Krškem, ki se je v vsakem oziru prav dobro obnesel. Vinogradnikov-producentov iz vsega krškega in sosednjega štajerskega okraja je prišlo na sto-

tine, ki so prinesli istotako stotine vinskih vzorcev na pokušnjo in prodajo. S predvečernim in z zjutrajšnjimi vlaki pa je prispelo nepričakovano veliko vinskih trgovcev in gostilničarjev iz raznih krajev, največ iz Ljubljane in okolice ter z Gorenjskega, a tudi iz celjskega okoliša. Kmalu se je nabralo v dvorani in drugih prostorih ter na dvorišču Gregoričevega hotela toliko ljudstva, da se je moglo jedva gibati.

Po uradni otvoritvi ob desetih, s priredbi primernimi nagovori in tudi strokovnimi pojasnili, se je pričela splošna pokušnja in kupčija, ki pa s prva ni kazala nikake živahnosti vsled previsokih zahtev (26—32 K za liter) in prenizkih ponudeb. Šele po odnehanju v cenah, se je pričelo živahnejše barantanje in sklenilo se je kmalu nekaj prav povoljnih kupčij.

Glasom naznanil in izvedeb se je na tem sejmu prodalo okrog 2000 hl (okrog 25 vagonov) belega in rdečega vina po 20—28 K; največ pa rdečega po povprečni ceni 22—24 K. Mnogo se ga je gotovo še pozneje po sejmu, kajti popoldne so se razšli nekateri kupci z vinogradniki na vse strani.

Še boljša bi bila kupčija že na sejmu samem, ko bi se vršilo vse na prostem in ko bi se ne bilo takoj začetkoma s cenami pretiravalo. Čeravno je bila med posameznimi vini velika razlika glede kvalitete, osobito pa glede spravljavanja in pravičnega kletarjenja, so zahtevali v pričetku vsi enako ceno 26—30 K. Šele ocena raznih pokuševalcev in kupcev jih je o njihovih zmotah nekoliko prepričala in omehčala. In to je tudi delni namen takih sejmov, da se morejo namreč na ta način spoznati in primerjati vina posameznih vinogradnikov iz raznih vinskih goric ter določiti posameznim kvaliteta primerne cene, da pridejo vina čimprej v promet.

Res je, da so pridelovalni stroški vedno večji in da je letošnji pridelek glede množine zaostal za lanskim povprečno za $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$, toda tudi gostilniški stroški (za prevoz, točenje, trošarinjenje itd.) so jako narasli, in sicer za ljubljanske gostilničarje 13—16 K za liter (že samo mestna užitnina (8 K) in državna trošarina (1.40 K) znašata skupno 9.40 K za liter). Upoštevati pa je treba, da preti letos precejšnja konkurenca s ceninimi banaškimi vini, ki so letos mnogo boljša od lanskih. Zato pa z vini pri sedanjih cenarni krizi vun iz kleti, čim se nudi količ kaj ugodna kupčijska prilika.

Lanske izkušnje naj služijo prizadetim za zgled.

Fr. Gombač.

Ravnanje z vinom. Opozorilo kupcem in prodajalcem.

Vkljub skrbnemu spravljavanju, se bodo nova vina pri prevažanju oz. pri pretakanju precej skatila ter barvo in torej tudi okus izpremenila. Da se to prepreči in da ne nastanejo nesoglasja ali prerekanja in celo tožbe zaradi takih izprememb, naj se pri sedanjem natakanju ali pretakanju vsa vina rdeča in bela, osobito pa bela, zažveplajo, in sicer z 1 azbestnim trakom na polovnjak (približno 3 hl). V pomanjkanju takega žvepla ali če bi to v praznem sodu ne gorelo, naj se doda takoj ob natakanju ali pretakanju bisulfit, in sicer 1—1½ dkg na polov-

njak, ali 4—5 gr na hl. V tem primeru ni treba potem kupcem doma pri pretakanju v svoje kleti še enkrat žveplati, ozir. dodati bisulfita, ker kalnost in izpremembo povzročujoče snovi in glivice ali bakterije, že prvo tako žveplanje zatre, ozir. zadržuje.

Kdor svojega vina pred zimo ne proda, naj ga na vsak način pred zimo na gori označen način pretoči, da bo imel spomladi popolnoma zdravo in brezhibno vino. Osobito velja to za vina, ki imajo okus po gnilem in po plesnivcu. **Fr. Gombač.**

Naša konjereja.

H. Drvenik, Ljutomer.

Radujem se iz srca, ko čitam članke v letošnjem „Kmetovalcu“ štev. 15., 18. in 19. pod naslovom „Naša konjereja“. Članki kažejo željo za napredek v konjereji, pa tudi krasne misli za važno in priporočljivo panogo konjereje v naši lepi domovini, osobito za ljutomerski okraj.

Že pred 10 leti, ko sem bil prvič izvoljen za načelnika zadruge za rejo dirkalcev v Ljutomeru, sem za ljutomerski okraj propagiral rejo po anglonormanskih kasačih. Toda različni razlogi, posebno pa nastala vojna, je popolnoma preprečila razvoj te ideje.

Ker se torej vsega upoštevanja vredne misli v zgoraj omenjenih člankih dotikajo mojih idej, in ker mi je zelo, zelo na tem ležeče, da bi ta sedaj načeta ideja tudi prišla do najboljšega razvoja, ki je potreben pa tudi mogoč, zato prosim, da se tudi meni dovoli povedati nekaj misli o tem.

Za svojo osebo sicer nisem najbolj navdušen za velikega konja in to zato ne, ker najbolj cenim konja z najboljšo gospodarsko uporabnostjo. Temu pa odgovarja le konj srednje velikosti z dobro vnanostjo s čim več žlahtne krvi.

Za kmeta pa mora biti konjereja tudi dobičkosna, ako jo hočemo v njegovih rokah ohraniti in z njo napredovati. Treba se je zato ozirati na konsumenta, ki najbolj plačuje. Ta se pa najde na svetovnem trgu. Tam se danes najbolje plačuje konj, ki je velik, dobre vnanosti, obširnega okostja, hiter, vztrajen in dobro poraben.

Pozdravljam zato predlog za rejo velikega konja, a samo pod tem pogojem, da se redi in goji v oni smeri, ki jamči tudi za druge še potrebne lastnosti za svetovni trg.

Nonius, in sicer oni velike vrste, ima dovoljno velikost in obširne kosti. Toda on še ne odgovarja drugim omenjenim zahtevam in na svetovnem trgu ne pomeni največ. Njegova specialna reja bi pa bila za nas tudi težka. Nonius velike vrste je mehkužna stvar z različnimi drugimi nedostatki, katere so vedno popravljali z angleškimi polnokrvci. V Mezöhedješu, kjer ni trebalo štediti kakor pri nas, so sicer s pomočjo polnokrvcov spravili Noniusa na precej visoko stopnjo, toda daleko ne tako, kakor Francozi svojega Noniusu sorodnega anglonormanskega kasača. To v pomislek.

Anglonorman prvotne reje je bil isto kakor Nonius. Tudi Anglonormana so Francozi popravljali s polnokrvci. Iz njega pa so si izredili 2 veji in od teh se odlikuje veja kasačev v petih družinah. To vejo pa so čisto drugače vzgojili, kakor se je vzgojil Nonius ali navaden Anglonorman. V teh kasačkih družin

nah je Anglonorman s smotreno vzgojo do danes dosegel tako stopnjo, da ga ne prekosí noben konj polkrvne pasme na svetovnem trgu. On je velik, lep, žlahten, hiter in vztrajen.

Seveda pri nas tudi ne moremo anglonormanske kasače same kot take rediti, pač pa bi nam bilo mogoče po njih rediti, oziroma zboljšati in povzdigniti naš boljši material, tako da bi bil velike vrednosti za svetovni trg. Z anglonormanskim kasačem bi prišli tudi najhitreje do povoljnega uspeha.

Toda za tako uspešno rejo je treba poleg smotrenega in pravilnega proizvajanja, absolutno tudi pravilne vzgoje. Pravilna vzgoja šele iz zaroda napravi konja večje sposobnosti in večje vrednosti. To pravilno vzgojo pa mi najbolj zanemarjamo. Ta pravilna vzgoja je, takoimenovani „training“ (vežbanje), ki pokaže svoj višek v javni izkušnji, to je v dirki.

(Dalje sledi.)

Poučno potovanje učencev mariborske vinarske in sadjarske šole.

(Dalje in konec.)

Popoldne smo se odpeljal v Brezovico na posestvo zagrebškega cerkvenega poglavarja. Posestvo je hudo oklestila agrarna reforma in zdaj se malo težje gospodari na „biskupskem imanju“. Gospod Gizel, kakor čebela marljivi upravitelj posestva, nam razkazuje s ponosom to, kar je ostalo, a tudi z upravičeno žalostjo v očesu to, kar je prišlo v neuke roke. **Kakšna razlika med poljem in poljem!** Ne, agrarna reforma gospodarski situaciji naše države ni v prid. Bolje bi bilo, da se producira, nego da puščajo novi posestniki v nemar to, česar ne morejo obdelovati, ker nimajo za to ne volje ne sredstev.

Gospod upravitelj nas je vodil v parni mlin, nam je pokazal velike žitne kašče, ogromne kololce, kolarnice in shrambe za gospodarske stroje, tolmačil nam je stroje in njih uporabo (g. Cizel je izumel tudi jako uporaben valj), potem pa nas je peljal v krasne hleve za stoglovo čredo prvovrstne goveje živine. — Ko smo si še ogledali tvornico za spirit, smo se vrnili v gradič.

Tistega večera v dvorani biskupskega dvora ne bom tako lahko pozabil. Imeli smo med slavne borca za sedaj izgubljeno Istro, starino Spinčiča, ki je navduševal z divnim govorom našo mladino za delo, za ljubezen do domovine, za značajnost in možato življenje. In pa — ne pozabiti zaslužjenih bratov! — Odgovoril mu je učenec zavoda in mu obljubil v imenu vseh, da si bodo pomnili besede odličnega rodoljuba do groba. Kdo izmed nas tedaj ni imel rose v očeh? Ah, Spinčič! Koliko si se boril za Svoj narod in kako malo se spominja sedajni rod Tvojih naporov in Tvojega trpljenja!

Drugo jutro nas je odpeljal vlak proti domu. Še enkrat smo prekinili vožnjo in še enkrat nam je nagajalo vreme v Št. Jurju, kjer smo si ogledali lepo urejeno kmetijsko šolo. Naš dični gospodarski svetnik Belle nam je razkazoval plodove svojega štiri- najstletnega dela na zavodu, ki je namenjen tudi sinovom manjših posestnikov; tu se v enoletnem tečaju pripravljajo za svoj važni poklic, z majhnimi sredstvi svojo dedino obdelovati in dvigati gospo-

darstveno silo naroda do skrajne možnosti. Obe šoli tiho in skoro neopaženo vršita svojo kulturno misijo na zemlji med Muro in Savo. Bog obema blagoslovi trud in nakloni popoln uspeh!

Tako je končala naša štiridnevna učna pot po domovini.

Niti najmanjšega dvoma ni, da je bila učencem v kar največji prid. Ozrli so se po svetu, po ljudeh in njih običajih; videli so lepo obdelane gorice, vzorno urejene kleti, umno poljedelstvo, smotrno živinorejo, velikanska z gospodarstvom najožje zvezana podjetja; videli so kmeta in viničarja in kletarja in upravitelja in tehnika in delavca pri plodonosnem delu; spoznali so, da se praksa v marsičem razlikuje od teorije, ali da je pravilni temelj uspešni praksi ipak le dobra teorija; razširili so si svoje vidike in se preverili, da edinole žuljava dlan ustvarja lastno in narodno srečo.

Povsod, kamor smo prišli, so se ljudje divili lepemu vedenju naše mladine. Bilo je toliko zapeljivih prilik: štiri dni sem bil sredi svojih mladih prijateljev in nikogar nisem videl, ki bi se bil srožabil in čezmerno užil to, kar mu je bilo ponujeno le v naučne svrhe. Nobene nespodobne besede, nobene nepriстойne geste, spoštljivost in udanost do učiteljev in spremljevalcev, ukaželnost in vztrajnost po ne vedno lahki in ugodni poti v dušljivi sopolari, vpljudno vedenje povsod, hvaležnost za vsako dobroto... Ej, s takimi sokoliči je lepo potovati in drugovati! Še lepša pa je zavest, da bodo sedanji sokoliči tudi v življenju krepko razmahnili krila in se razvili v prave gospodarske sokole, ki bodo narodu in domovini dika in ponos.

Gozdarstvo v Sloveniji.

Inž. A. Guzelj.

(Dalje.)

Spisa „Lesna industrija v Sloveniji“ in „Lesna trgovina in eksport“ se med seboj izpopolnjujeta.

Vpliv vojne je bil ugoden za razvoj naše lesne industrije, ker je ukinila izvoz Rusija, predvojna zaglateljica zapadne Evrope in ker so tuje tvrdke, ki so izvažale neobdelan les in ga na lastnih žagah podelale, morale ostaviti naše kraje in so se osnovala domača podjetja. Zdaj podelujejo les z modernimi stroji v velikih množinah in vedno vzorneje naše tvrdke in naš les zavzema prvo mesto v izvozu v Italijo. Izvažajo se polfabrikati, deske in trami, cilj lesne industrije pa mora biti izdelava končnih izdelkov, da ostane ves zaslužek doma. Tudi te tvornice se množijo.

Spis povdarja, kako važno je racionalneje izkoriščanje bukovega lesa in lesnih odpadkov in kako potrebna je za razmah lesne industrije železnična zveza po lastnem ozemlju do jadranskega pristanišča.

V spisu „Lesna trgovina in eksport“ je s številkami dokazan odločilen pomen gozdarstva za narodno gospodarstvo. Brez drv in oglja se producira letno približno 800.000 do 1.000.000 m³ lesnih izdelkov, ki so vredni 330 do 420 milijonov dinarjev. Če se primerjajo te številke s prej navedeno vrednostjo lesa v gozdu in s številom žag, se razvidi, koliko ljudi živi posredno ali neposredno od gozda.

Da si pribori naša lesna produkcija mednarodnem tržišču trdna tla, se mora zenačiti na mednarodne standarte tipe (splošno priznane mere), trgovina se pa mora komercialno organizirati.

V črtici „Razvoj domače lesne obrti v Sloveniji“ nas povede pisec, potem, ko je opisal postanek domače lesne obrti vobče, v Ribniško dolino, kjer je središče te obrti in ob treh slikah predstavljajočih žličarstvo, obodarstvo in rešetarstvo v prikupljivem slogu z domačimi tehničnimi izrazi razloži proizvajanje „suhe robe“. Nekdaj sem sam občudoval spretnost teh delavcev in praktično razdelitev dela. Spomnim se, da so tedaj v kočevskih gozdih delali obode iz bukovega lesa, ki se neverjetno lepo „kolje“, izključljivo Furlani, medtem, ko so jih domačini proizvajali iz smrekovega in jelkovega lesa. Kje so se Furlani priučili temu delu, mi ni znano. V svoji domovini gotovo ne, ker ni lesa niti za kurjavo. — Naj bi se ohranila ta domača lesna obrt in umetnost, da bo tudi v bodoče proizvajala Ribniška dolina, kakor pravi pesem, „robe te za cele dežele“!

Spis „Možnosti nadaljnega tehničnega razvoja gozdarstva z ozirom na elektrifikacijo dežele in izrabo vodnih sil“ poda pregledni načrt, kako bi se z uporabo vodnih sil Save in Drave razpeljalo električno daljnjo vodno omrežje po vsej deželi. Lahko si je predstavljati, da bi gozdarstvo s svojo industrijo najlažje pripomoglo k uresničenju tega načrta in imelo največ koristi. S tanko žico bi se prenašala obratna moč v poljubni množini na poljubne kraje. Za gozdarstvo nekaj idealnega!

(Dalje sledi.)

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska in druga vprašanja, ki dohajajo na Kmetijsko družbo za Slovenijo ali na uredništvo „Kmetovalca“, se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“. Odgovarja se edinole na vprašanja adov, ki so podpisana s polnim imenom; brezimna vprašanja ali taka, ki so zaznamovana le z začetnimi črkami, se vržejo v koš. V „Kmetovalcu“ se pri vprašanju nikdar ne natisne vprašalčevega imena, ampak vedno le pričetne črke imena in kraja. Redno se v vsaki številki odgovori le na tista vprašanja, ki pridejo pravočasno pred izdajo lista; na pozneje došla vprašanja se odgovori v prihodnji številki. Kdor takoj želi pismenega odgovora na svoje vprašanje, mora priložiti 2 dinarja za stroške. Odgovori na vprašanja, ki niso kmetijsko-gospodarski, zlasti pravni, morejo biti seveda le splošne vsebine, kajti uredništvo ne more poznati vseh včasih zelo važnih okoliščin in zato za take odgovore ne prevzame nikakega jamstva.

Vprašanje 97. Kakšna kuga so takozvane „šumeče bule“ ali „Rauschbrand“, kakor ga imenujejo Nemci. Ali je kako cepivo proti njej? (S. Š. v S. R.)

Odgovor: Šumeče bule, ali šumeči prisad, ali najbolje šušljavec, je hitra, kužna bolezen, pri kateri se na raznih mestih telesa napravijo šumeče, boleče bule. Napada večinoma govedo, predvsem samo mlajše govedo. Okuženje se zgodi iz tal, zlasti iz močvirnatih, mogoče pa tudi na ta način, da zaidejo bacili s tal v rane. Prestane to bolezen le malokatera okužena žival. Ta kuga navadno ni prenosna na druge živali. Pri okuženi živali se najprej pojavi mrzlica, potem pa huda vročina. Na stegnih, ali na križu, ali na vratu, plečih, pod trebuhom i. dr. se pojavi ena ali več manjših, bolečih, vročih bul. Že čez nekaj ur se oteklina povečajo in šume (šušljajo) pri prijemu z roko. Pozneje postanejo bule neboleče in hladne, vsaj v sredini, koža nad njimi je trda in črnkasta (snetjava). Žival začne v zadnjem delu slabeti, se vleže in ne ostane več nego leži iztegnjena. Toplina pade na 37, celo 35° C. V treh dneh po začetni bolezni navadno žival pade in pogine. — Mleko in meso obolelih živali sta neužitna. Mrtvo žival smete odreti, a kožo je treba dati takoj v apneno vodo. Izbruh bolezni je treba takoj javiti županstvu, da isto v zmi-

slu veterinarsko policijskih predpisov ukrepa nadaljnje. Proti tej bolezni je več vrst cepiva. — Pri nas v Slovenji je ta bolezen še zelo redka, po nekaterih zunanjih krajih pa povzroča velikansko škodo.

J.

Vprašanje 98. Imam kotel za žganjekuho. Tukajšnji oddelek finančne kontrole zahteva, da moram kotel preluknjati. Seveda se tega branim. **Ali je finančna kontrola upravičena zahtevati, da kotel preluknjam in ga napravim nerabnega?** (I. C. v K.)

Odgovor: Preluknjanje kotlov je bilo res oblastveno odrejeno, a to bi se naj vršilo na skrajnih robovih. Luknjice bi imele premer komaj 1 mm. Navrtanje je bilo baje odrejeno v korist posestnikov žgalnih kotlov zato, da se kotli ne bi kvarili pri pečenju. Previdno in pravilno preluknjane žgalne priprave zaradi preluknjanja niso nerabne. — Odrejeno je, da mora vsak posestnik žgalnega kotla, dati preluknjati istega na svoje stroške. Posestnika, ki bi se temu upiral, mora finančna straža ovaditi pismeno na pristojno oblast. — Znano nam je, da je Finančno okrajno ravnateljstvo v Ljubljani po nalogu, ki ga je dobilo od višje oblasti, obvestilo vse oddelke finančne kontrole svojega območja z dnem 21. t. m. z okrožnico št. 6978., da je preluknjanje kotlov, do nadaljnjega takoj ustaviti. — Nadejamo se, da je enako okrožnico razposlalo tudi mariborsko finančno okrajno ravnateljstvo ter da ga ima tamkajšnji oddelek finančne kontrole gotovo že v rokah. Za primer, da ga pa še nima, pustite naj Vas fin. straža ovadi, ker preden bo ovadba rešena, bo gotovo tudi pri vas preluknjavanje kotlov ustavljeno. — Zaradi obustavitve preluknjavanja kotlov sklepamo, da se v bodoče iste najbrže sploh ne bo več pečatilo ali pa preluknjavalo in da bo menda žganjekuha popolnoma prosta, žganje pa da bo obdavčeno, ko pride v prodajo.

Jamnik.

Vprašanje 99. Na njivi imam drenažo, ki je izpeljana v sedaj že skoro popolnoma zasut in zarastel jarek. **Ali res nimam pravice zahtevati od sosedu, da se jarek iztrebi, da bo imela voda prost odtok?** (J. A. v P.)

Odgovor: Veljavni vodni zakon Vam vsekako daje pravico, zahtevati in predlagati pri vodopravni oblasti (okrajnem glavarstvu), da se Vam prizna prisilna servitutna pravica, odvajati vodo iz Vaših drenažnih naprav preko sosedovega sveta v kako javno vodo (potok, reko) in to bodisi v odprtem jarku ali po zakopanih ceveh (§ 24. lit. b in § 36. štaj. vod. zak.) Predpogoj pa je, da se Vaša drenažna naprava po okrajnem glavarstvu vodopravno odobri, kar ne bo imelo težkoč, ker daje vodni zakon vsakomur pravico, da se varuje napram kvarnim posledicam vode. Ako ta Vaša drenažna naprava brezpogojno zahteva, da morate odvajati vodo preko tujega zemljišča, se Vam lahko prizna zgoraj omenjena prisilna servitutna pravica. Seveda morate povrniti sosedu vso škodo, ki jo ima vsled tega odvajanja vode. To škodo določijo, ako se ne moreta s sosedom sporazumeti, okraj. glavarstvo pri vodopravni obravnavi na podlagi cenitve. Vsi stroški naprave in vzdrževanja (trebljenja) jarka oz. polaganja cevi, gredo na Vaš račun. Sosed pa ima pravico zahtevati souporabo tega jarka proti temu, da primerno prispeva k stroškom. Izvzete od te prisilne servitute so stavbe in k njim spadajoča dvorišča in hišni vrtovi. Zanje velja stavbni red, ki pa tudi omogoča slično prisilno odvajanje vode preko tujega sveta.

Dr. Spiller-Muys.

Vprašanje 100. Posevki v Prekmurju so tako porastli, da seje bati, da bi segnili pod snežno odejo, če zapade sneg na mokro zemljo. Nekateri so počeli s košnjo rži tako pri tleh, da rumeni za njimi kakor po žetvi poleti. Sosedje trdijo, da so po takih prekošnjah rži pred leti dobili pozneje le slamo. Prosim, kaj svetujete v tem primeru storiti, **Ali se sme rž jeseni prežinjati?** (J. R. v P.)

Odgovor: Rž se sme jeseni obžinjati, če je preveč porastla in se je bati, da bi pod snegom pognila. To obžinjanie ali prežinjanie se mora omejevati le na konce listov, ki so se preveč razvili. Ni pa splošno odobravati nizke košnje, ker v tem primeru rastline preveč oslabe. Imamo pač eno vrsto rži, takozvano Ivanovo zimsko rž, ki se ob zgodnji setvi do jeseni tako razvije, da jo jeseni najprej pokose, potem pa puste še za seme. To je pa izjema in velja le za to posebno vrsto. Drugih vrst rži pa ne smemo jeseni pri tleh kositi, ampak jih je le obžeti ali jim je s koso poklestiti vrhnje liste. Pomniti je v ostalem, da je pozno jesenski čas za močno obžinjanie sploh manj ugoden, ker manjka v tem času pogojev za rast in rastline oslabe in lahko porumene, kakor se je v tem primeru zgodilo. Kjer imajo ovce, je prav, če se rž ali pregosta pešnica z ovcami toliko popase, da se rastlinam odvzame vrhnje liste. Tudi tukaj je treba previdnosti v toliko, da ovce ne popasejo rži preveč v živo; zato jih je pri taki popašnji naprej goniti.

Vprašanje 101. Čital sem po listih, da je „bokhara“ detelja za peščeno zemljo velike vrednosti, da daje čebelarjem posebno ugodno pašo in da je iz tega vzroka vredna vpeljave tudi po naših krajih. Prosim, kakšne vrste je ta „bokhara-detelja“ in kakšnega pomena je za naše razmere? (L. K. v Z.)

Odgovor: Ta detelja je že dolgo znana in šteje bolj med plevelna zelišča. Imenujemo jo **bela medena detelja**. Odlikuje se po tem, da je dvoletna, da zraste zelo visoko, da daje pa le po eno košnjo. Več o njej prinesemo prihodnjič. Opozoriti je le še na to, da se ta detelja rada in tako udomači, da jo je pozneje sploh težko zatreti.

Vprašanje 102. Moja krava ima že eno leto na sesku široke in ploščnate bradavice. **Kako se z uspehom odstranijo široke in ploščnate bradavice pri govedih?** (I. Gr. v K.)

Odgovor. Proti takim bradavicam se priporoča mazanje z nepremočnim lugom ali pa s sokom nizko rastoče bradavičnate zlatice (bradavičnika, lopaticice ali motike lat. Ranunculus ficaria), ki raste povsod pri nas. To delo je seveda ponavljati, dokler ne izginejo.

OCENA KNJIG.

Sadjarstvo. Spisal Ivan Belle, kmet, svetnik in ravnatelj državne kmetijske šole v Št. Jurju ob Južni železnici. V tekstu je 147 slik, v prilogi 18. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena trdo vezani knjigi 85 Din. Strani 430. Pisatelj sam pravi glede knjige v uvodu: Po kruti vojni mora nastopiti doba najživejšega gospodarskega dela. Naše posebno ugodno podnebje naravnost izziva za sadjarstvo. V svoji petindvajsetletni praksi sem mnogo potoval, opazoval, primerjal in prevdarjal. Spoznal sem domače pa tudi inozemsko sadjarstvo temeljito. Priznati pa moram, da sem našel drugod, kjer so naravne razmere manj ugodne, povprečno več in lepših uspehov nego pri nas. Natančno spoznavanje različnih pogojev, načinov, tvarin, sodelujočih moči, koristnih in škodljivih vplivov itd. so za uspešno sadjarstvo važni pogoji. Izkustvena vrtnarska vodila so bila prej starim vrtnarjem ali sadjarjem edino vodilo. Danes pa imamo že druge pripomočke. V tej knjigi podam najvažnejše v tem oziru. — Knjiga sestoji iz šestih delov, katerih prvi del govori o koristih in pogojih sadjarstva, smereh in pogojih za uspešno sadjarstvo; drugi del obsega drevesničarstvo; tretji napravo in oskrbovanje nasadov; četrti oskrbovanje drevja, kako branimo sadno drevje raznih bolezni, škodljivcev in drugih neugodnih vplivov; peti del o vrstah ali sortah sadnih plemen in šesti del o porabi sadja. — Pravi okras knjigi je 165 slik, ki so vse naravni posnetki. Toplo priporočamo vsem vrtnarjem, sadjarjem, gospodarjem.

„Koledar“ Hrv. slav. gospodarskega društva v Zagrebu. Te dni je dotiskan 83. letnik tega koledarja. Uredil ga je poznani gospodarski pisec Gjuro Kopač. Obsega 17 tiskanih pol in je okrašen z mnogimi ilustracijami. V koledarju je natisnjen tudi pregled vseh kmetijskih šol Jugoslavije. Poleg tega so v koledarju poučni članki iz živinoreje, poljedelstva, vinogradništva, sadjarstva, čebelarstva, mlekarstva in gospodinjstva i. dr. Cena 10 Din, po pošti 1.50 Din več. Koledar zainteresentom toplo priporočamo!

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Kmetijska šola na Grmu šteje letos 52 učencev, in sicer 14 v letni šoli in 38 v obeh tečajih zimske šole (v I. tečaju 20 in v II. tečaju 18). Od teh učencev je na plačujočih mestih 24, na polprostih 13, ter na prostih mestih 15.

Vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru obiskuje to leto 46 učencev, in sicer 17 v I. letniku in 29 v II. letniku. Med temi je 21 plačujočih učencev, 9 na pol plačujočih in 13 učenec je pa na prostih mestih. Razen teh notranjih gojencev ima šola tudi 3 vnanje učence (eksterniste).

Kmetijsko-gospodinjška šola v Šmihelu pri Novem mestu, ki je otvorila nov tečaj 16. oktobra t. l., šteje letos 23 gojenk, in sicer 14 notranjih in 9 vnanjih. Na zavodu poučujeta tudi strokovna učiteljica z Grma gg. Malasek in Simončič.

Kmetijsko-gospodinjška šola v Mariboru ima letos 12 gojenk. Na šoli pomagata tudi strokovna učiteljica vinarske šole gg. Lap in Wernig.

Kmetijsko-nadaljevalni tečaj v Podbrezjah se je otvoril 4. novembra t. l. pod vodstvom nadučiteljica g. A. Lovšeta in s sodelovanjem gg. župnika Vacl. Vondraška in učiteljica Blažiča. Tečaj bo trajal do 31. marca 1924. in se vrši ob četrtekih popoldne (od 1.—4. ure) in ob nedeljah dopoldne (od 9.—12. ure). Pri šoli je 7 arov velik vrt, razentega 22 arov veliko poskusno polje in 3.65 arov obsegajoča šolska njivica. Potrebne praktične demonstracije se bodo vršile na zglednih posestvih g. Al. Pavlina in Jak. Keršiča v Podbrezjah. Ta tečaj se je otvoril po prizadevanju g. nadučiteljica Lovšeta. Krepko mu stoji na strani ondotni krajni šolski svet, kar moramo z zadovoljstvom in priznanjem naglašati.

KMETIJSKE NOVICE.

Vinarsko društvo za politični okraj novomeški s sedežem v Novem mestu je na svojem zborovanju dne 11. novembra 1923 sklenilo sledečo resolucijo: Društvo pozivlja vlado, da pri predstojećih trgovinskih pogajanjih z Avstrijo z vso silo brani interese vinogradništva Slovenije, ki je pred državnim prevratom imela svoje glavne odjemalce vina v Avstriji in je na avstrijski vinski trg navezana. Zlasti naj se skuša doseči pri izvozu vina iz Slovenije znižanje carine od strani Avstrije vsaj za toliko, kakor je to dovolila Avstrija Italiji, in pa da se smejo izvažati vina od 9vol% alkohola počenshi. K trgovinskemu pogajanjem z Avstrijo naj se pritegnejo eksperti iz Slovenije, kojim so gospodarske prilike ter interesi vinogradništva in vinske trgovine v Sloveniji dobro znane.

DRUŽBENE VESTI.

Vabila za družben občni zbor dne 16. decembra 1923. so se razposlala na vse kmetijske podružnice. Občni zbor je pristopen samo delegatom podružnic, ki so se izvolili na podružničnih občnih zbora v zmislu § 31. družbenih pravil.

Dogodki pri družbi. Po seji glavnega odbora, ki se je vršila 6. novembra in pri kateri se je sklenilo, sklicati občni

zbor družbe na dan 16. decembra, je hotel I. podpredsednik preprečiti sklicanje občnega zbora in zabraniti njegovo objavo v družbenem glasilu. To se je poravnalo s tem, da je večina glavnega odbora odvezala I. podpredsednika prof. Jarca od nadaljnega posloводства in izročila vodstvo družbe v roke II. podpredsednika Ivana Pipana. Glavni odbor je v svoji seji dne 23. novembra t. l. odobril ta korak, ki ga je bila večina prisiljena napraviti v interesu rednega družbenega poslovanja. Točno poročilo sledi, ko se po overovljenju objavi zapisnik zadnje seje v prihodnji številki „Kmetovalca“.

URADNE VESTI.

Izpremembe v vodstvu družbenih poslov. Dosedanji poslovedeči I. podpredsednik prof. Jarc je odvezan od posloводства pri družbi. Njegove posle je prevzel začasno do občnega zbora II. podpredsednik Ivan Pipan.

Namestnik družbenega tajnika. Po soglasnem sklepu glavnega odbora posluje pri družbi kot namestnik tajnika inž. Laha za čas njegove disciplinarne preiskave kmetijski svetnik Rohrman, ki je bil že prej v seji dne 4. februarja imenovan za pomočnika predsedstvu v strokovnem oddelku družbe in za urednika „Kmetovalca“. —

Predsedstvo.

ZAPISNIK

seje glavnega odbora Kmetijske družbe za Slovenijo v tork, 6. novembra 1923.

Sejo vodi družbeni I. podpredsednik g. Evgen Jarc. Navzoči so gg: II. podpredsednik Pipan ter odborniki: Ažman, Bajuk, Brenčič, Černe, Črnagoj, Hočevar Franc, Hočevar Josip, Jan, Košar, Kotnik, Meden, Pavlin, Skalicky, Steblovnik, Supanič, Vrečko. Tajnika inž. Laha nadomešča kmet. svetnik Rohrman.

Pokrajinsko upravo, oddelek za kmetijstvo, zastopa g. šef oddelka Ivo Sancin.

G. I. podpredsednik Jarc pozdravi navzoče, ugotovi sklepčnost in otvori sejo.

Namestnik tajnika prečita zapisnik zadnje odborove seje od 4. septembra 1923., ki se odobri po nekaterih pojasnilih.

Poročilo predsedništva: Predsednik poroča o zadevi emajlirane posode in modre galice. Nadalje poroča o trgovinski pogodbi z Avstrijo in o potrebi konference, pri kateri naj sodelujejo kot delegati strokovnjaki iz Slovenije. Po predlogu g. Košarja, da naj ministrstvo pokliče kot eksperte enega strokovnjaka za vinogradništvo, enega za veletrgovino in enega za splošno kmetijstvo, se predlog sprejme. Predsednik dalje poroča o močnem razširjenju kuge v gobcu in na parkljih, nakar pojasnjuje g. vladni svetnik Pavlin, kar se je ukrenilo proti tej nevarni kugi. Slednjič predlaga predsednik pristop k Ljubljanski borzi, čemur se pritrži.

Namestnik tajnika poroča o tekočih poslih družbe. V zadnjem času se je sklicala seja blagovnega, živinorejskega in disciplinarne odseka. Glede izvršitve zadnjih sklepov glavnega odbora poroča sledeče: Družba se je obrnila na Urad ljubljanskega velesejma s predlogom, da dobi tudi kmetijstvo primeren oddelek na tej vsakoletni prireditvi. — Dalje se je obrnila na Ministarstvo Poljoprivrede in prosila za zaščito pri nakupovanju močnih krmil in umetnih gnojil, ki naj se zakonskim potom uredi. — Družba je dala napraviti kmetijske diplome, ki naj se podele kmetovalcem kot priznanje za uspeh in zasluge. — Družba se je udeležila obeh razstav v Metliki in na Grmu po svojem zastopniku. Na prošnjo Sadjarske in vrtnarske podružnice v Novem mestu in Belokranjskega učiteljstva društva dovoli odbor vsakemu po 800 Din podpore. — Nadalje poroča o družbenih skladiščih, katere kaže do nadaljnega obdržati, če se tudi izpraznejo prostori na podkovski šoli. Glede skladišč po deželi bo najbolje, da jih ustanavljajo

Zveze podružnic, ako so posamezne premalo močne. — Za gospodinjstvo šolo v Marjanišču se je naprosilo ministrstvo za podporo, ki se pa ni dovolila. Družba se bo ponovno obrnila s prošnjo do ministrstva. — Družbeni pašnik Ivje ne kaže potrebnih uspehov, zato bi bilo najbolje, da se ga proda. Odbor se strinja s predlogom ter sklone, da se stavi ta predlog občnemu zboru. — Nadalje poroča namestnik tajnikov o opuščeni drevesnici v Šiški, ki se je jemala zadnja leta v enoletni zakup za pridelovanje ovsa in krompirja. Odbor sklone, da se tega zakupa ne obnovi. Obenem se izvoli ožji odsek, sestojč iz gospodov Črnogojca, Skalickega in Rohmana, ki naj zadevo družbene drevesnice na Poljanah prouči.

Tiskovni stroški za „Kmetovalca“ porabijo pri sedanjih draginji vso udnino, tako da je vprašanje, če bo mogel „Kmetovalec“ v bodočem letu s to udnino izhajati.

Državne podpore so znašale za l. 1922. 292.000 Din; v tekočem letu je družba prejela dosedaj samo 63.000 Din, torej manj za 229.000 Din. — Pri tej točki povdarja g. Brenčič, da je nujno potrebno vršiti licenciranje bikov, nakar poda šef kmetijskega oddelka g. Sancin pojasnilo, da manjka v to za letos še vedno potrebne kredita.

Po tajniškem poročilu interpelira II. podpredsednik Pipan zaradi zavlačevanja odborovih sej in občnega zbora, nakar izjavi I. podpredsednik Jarc, da se bo obravnavala zadeva sklicanja občnega zbora pri 5. točki današnjega dnevnega reda.

Predsednik predloži na to bilanco, račun izgube in dobička za l. 1922. in proračun za l. 1924. Po njegovem poročilu se bilanca in računski zaključek odobrita in proračun z malo izpremembo sprejme.

G. Ažman predlaga pri tej točki, da naj gre vsa korespondenca družbe skozi roke tajniškega namestnika ter da se rešuje sporazumno s prdsedstvom, kar se je soglasno sprejelo.

Ker prično o polšestih gg. odborniki s Štajerskga odhajati in tudi predsednik zapusti sejo, se na zahtevo večine odbornikov seja nadaljuje, da se rešijo še ostale točke dnevnega reda. Seji predseduje II. podpredsednik Pipan, ki otvori prekinjeno sejo in nadaljuje pri 5. točki dnevnega reda. Sklone se soglasno, da se letošnji občni zbor skliče na dan 16. decembra ob enajstih dopoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“. Tajništvu se naroči, da ukrene vse potrebno zaradi

pravočasne objave. Določi se obenem tudi spored občnega zbora.

Namestnik tajnika poroča o seji blagovnega odseka in prečita zapisnik seje, ki se odobri. Nadalje poroča o seji živinorejskega odseka, ki je oddal v zadnjem času sledeče podpore: za 18 bikov 21.409 Din; za 18 merjascev 6950 Din; za 6 ovnov 2314 Din. Skupaj 30.673 Din. Priglašeni je prosilcev še za 19 bikov, 10 merjascev in 3 ovne. Poročilo se odobri.

V tajni seji, ki na to sledi, se ukrene potrebno v zadevi družbenega tajnika inž. Laha in glede stanovanja družbenega sluge Marna.

Seja se zaključi ob polsedmih zvečer.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmet. družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnikstva, da pravočasno (t. i. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijskih družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Gamelje, v soboto, 15. decembra 1923. ob štirih popoldne pri Josipu Kozelju, Srednje Gameljne, 10;

Dolnji Logatec, v nedeljo, 16. decembra 1923. o polenajstih dopoldne v „Društvenem domu“ v Dolnjem Logatcu;

Koroška Bela, v soboto, 15. decembra 1923. ob dveh popoldne v cerkveni hiši;

Radomlje, v soboto, 15. decembra ob treh popoldne pri Iv. Jermanu;

Teharje, v nedeljo, 16. decembra 1923. po prvi sv. maši v prostorih „Izobraževalnega društva“;

Sv. Lenart v Slov. goricah, v soboto, 15. decembra 1923. ob osmih zjutraj v gostilni A. Arnuža;

Sv. Rupert v Slov. goricah, v soboto, 15. decembra 1923. ob osmih zjutraj v novi šoli;

Veliki Kamen pri Rajhenburgu, v soboto, 15. decembra 1923. ob treh popoldne pri Velikem Kamnu, štev. 24.

Tržne cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so navedene v dinarjih.

Ljubljana Maribor

Konji (prigon v Lj. 167, v M. — glav.):

1 par dobrih konj od 12.500— naprej

Voil in krave (prigon v Lj. 152, v M. — glav):

1 kg žive teže I. . . . . 14—
 I. . . . . II. . . . . 13—
 I. . . . . III. . . . . 12—
 I. . . . . krave, klobasarioc 8-75

Teleta (prigon v Lj. 2, v M. — glav):

1 kg žive teže 21-50

Prasiči (prigon v Lj. 69, majhnih pujskov, v M. — glav):

1 komad 6—8 tednov stari . . . . . 500—
 I. . . . . 3—4 mesce . . . . . —
 I. . . . . 5—7 . . . . . —
 I. . . . . 8—10 . . . . . —
 I. . . . . enoletni . . . . . —
 I kg žive teže, pol pitani . . . . . —
 I . . . . . mrtve . . . . . —

Kože:

1 komad konjske kože . . . . . 150— do 225—
 1 kg goveje kože . . . . . 17-0 do 20—
 I . . . . . telečje kože . . . . . 25— do 30—
 1 kg prasičje kože 11-25
 I . . . . . gornjega usnja . . . . . 105— do 120—
 I . . . . . podplato . . . . . 100— do 140—

Ljubljana Maribor

Perutnina:

1 komad, piščanec . . . . . 15— do 25— 20— do 37-50
 I . . . . . kokoš . . . . . 35— do 50— 50— do 55-50

Mleko, maslo, jajca, sir:

1 liter mleka . . . . . 3— do 4— 3-50
 I . . . . . smetane . . . . . — 15— do 16—
 1 kg čajnega masla . . . . . 70— do 80— —
 1 kg surovega masla . . . . . 55— do 60— 46— do 47—
 I . . . . . bohinskega sira . . . . . 50— do 60— —
 I . . . . . sirčka . . . . . 10— do 11— 6-25 do 8-75
 I jajce . . . . . 2— do 2-25 2— do 2-50

Žito:

1 q pšenice . . . . . 350— 350—
 I . . . . . rži . . . . . 325— 300—
 I . . . . . ječmena . . . . . 330— 300—
 I . . . . . ovs . . . . . 29— 325—
 I . . . . . prosa . . . . . 350— 400—
 I . . . . . koruze (nove, sušene) . . . . . 3 00— 350—
 I . . . . . ajde . . . . . 350— 300—
 I . . . . . fižola, ribničan . . . . . — —
 I . . . . . fižola, prepelničar . . . . . 850— —

Kрма:

1 q sladkega sena . . . . . 150— 1-0— do 112-50
 I . . . . . kislega sena . . . . . 100— —
 I . . . . . slame . . . . . 75— do 100— 75—

Kurivo:

1 m³ trdih drv . . . . . 200— do 220— 200—
 I . . . . . mehkih drv . . . . . 55— 175—

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. na leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Dinar. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na pol strani 400 D, na $\frac{1}{4}$ strani 200 D, na $\frac{1}{8}$ strani 100 D, na $\frac{1}{16}$ strani 65 D, na $\frac{1}{32}$ strani 35 D. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 25 para, najmanj pa skupaj 6 D.

Urejuje Viljem Rohrman.
Založba Kmetijske družbe za Slovenijo. — Tisk J. Blasnika nasledn.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

št. 22. Ljubljana, 30. novembra 1923. Letnik XL.

Kmetijska družba za Slovenijo ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so z ozirom na sedanje razmere popolnoma neobvezne.

Semena:

Oves, zdrav iz Bačke za krmo, po Din 3.25, vreče se računijo posebej.

Grahora, mešana z ržjo ali ječmenom, po Din 6.25 za kg.

Umetna gnojila:

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagonkih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Apneni dušik, 18—20% po Din 320.— za 100 kg franco vreče. Vreče po 75 kg.

Kajnit, 14—15% po Din 70.— za 100 kg.

Kalijeva sol, 42%, po Din 150.— za 100 kilogramov.

Kostni superfosfat z 18% v vodi raztopne fosforove kisline po Din 260.— za 100 kg z vrečami.

Razklejena kostna moka. 26% fosforove kisline, 2½% dušika po Din 210.— za 100 kg. Vreče po 100 kg.

Rožena moka po Din 500.— za 100 kg. Vreče po 80 kg.

Rudninski superfosfat s ca 16% v vodi raztopne fosforove kisline po Din 175.— za 100 kg. Vreče po 100 kg

Surova kostna moka z 4% dušika in 16% skupne fosforove kisline po Din 160.— za 100 kg. Vreče po 80 kg.

Thomasova žlindra, vsebujoča 17—18% skupne fosforove kisline, po Din 180 za 100 kg.

Krmila:

Lanene tropine po Din 4. za kg. Vreče po 50 kg.

Orehove tropine, vsebujoče 42 odstotkov beljakovin in maščobe po Din 4 za kg z vrečami. Vreče po 75 kg.

Osušeni zrezki sladkorne pese po Din 2.— za kilogram z vrečami vred.

Poklajno apno v izvornih vrečah, težkih 80 kilogramov po Din 6.— kilogram na drobno Din 7.— za kg, najmanj 5 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 8.— za kg, na drobno Din 8.50 za kg, najmanj 5 kg.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Arborin, drevesni karbolinej, sredstvo za pokončevanje drevesnih škodljivcev v steklenicah po 1 in pol kg po Din 25.—. Po pošti se razpošiljajo samo v ročkah po 4 in pol kg po Din 80.—. Poština posebej.

Drevesne škropilnice za prevoz po Din 200 za komad.

Vinski eponit po Din 80.— za kg. Poština posebej.

Gumijeve cevi po Din 20.— za 1 m.

Sulfol, tekoče žveplo zoper plesnobo na grozdju (glej spis v „Kmetovalcu“ t. l.) po 15 Din steklenica za 50 gramov, ki zadostuje za 100 l tekočine.

Urania zelenilo se oddaja v tablah po Din 9.— za komad.

Uspulun — najuspešnejše, že dobro znano sredstvo za razkuženje vseh vrst semenja — je zopet na zalogi. Kdor se hoče poučiti o namakanju semenja s tem sredstvom in sploh o uničevanju sneti in drugih takih bolezni na žitu in stročnini, naj si pri Kmetijski družbi naroči za 1 Din Gospodarsko navodilo št. 57 o „Snetjavosti pri žitu“. Uspulun je barvasti prah, ki se v vodi hitro raztopi in se dobiva pri Kmetijski družbi v škatljicah po 50 gramov za Din 12.50, 100 gr Din 22.—, 250 gr Din 50.— 500 gr 92 Din, 1 kg 170 Din.

Vinometri so zopet na razpolago. Komad stane Din 40.— brez poštine.

Žveplo, dvojno rafinirano, po Din 5.— za kg.

Žveplovi trakovi na asbestu, najfinejši, po Din 16.— za kg.

Razne kmetijske potrebščine:

Antiviti v varstvo setev pšenice, turčice, graha, grašice, travnih in deteljnih, vrtnih in gozdnih semen vseh vrst pred poljskimi vranami, vrabei, kokošmi itd., je zopet došel in se dobi v zaklopnih po 50 gramov za 6-25 dinarjev, $\frac{1}{4}$ kg 20.—, 1 kg 80.— Din.

Vile s 4 roglji, najfineše po Din 28.— za komad.

Stroji: V zalogi so sledeči stroji:

Posnemalniki. Jubilea.

za 50 l po	Din 625.—	za komad
" 75 "	" 700.—	" "
" 100 "	" 1250.—	" "
" 125 "	" 1300.—	" "
Brane VA	" 455.—	" "
Ročni okopavalnik	" 280.—	" "

Brane, njivske, Z3 po 900 Din.

Travnške brane A₃ Din 900.— za komad.

Travnške brane A₁ Din 1000.— za komad.

Trokarji po Din 50.—

Mlečne cevi št. 3561 po Din 7.—

Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—

Obračalni plugi UW7 po Din 700 za komad.

Obračalni plugi W7 po Din 1000.

Plugi univerzalni, D6 MN po Din 1150.— za komad.

Plugi, univerzalni D7 MN s široko desko po 1550 Din.

Požiralnikove cevi št. 3455 za govedo po Din 160.—

Požiralnikove cevi št. 3457 za ovce, Din 100.—

Plužni trupi Urb4 po Din 175.

Telečji napajalniki po Din 100.—

Gumijevi seski po Din 15.—

Emajlna posoda:

Lonci vsebina l $\frac{3}{8}$, $\frac{3}{4}$, 1 $\frac{1}{4}$, 1 $\frac{3}{4}$, 2 $\frac{3}{4}$, 3 $\frac{3}{4}$, 5, 6, 7, 9.
Din. 8.50 12.— 15.— 19.— 24.— 30.— 36.— 42.—

vsebina l 7, 9.
Din. 49.— 60.—

Kozice vsebine l 1, 1 $\frac{1}{2}$, 2, 2 $\frac{1}{2}$, 3 $\frac{1}{2}$, 4 $\frac{1}{2}$, 6, 7, 8.
Din. 15.— 18.— 21.— 25.— 30.— 36.— 42.— 48.— 60.—

Ponve vsebina l $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, 1 $\frac{1}{2}$, 2, 3.
Din 12.— 14.— 21.— 24.— 28.—

Pokrovke premer 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24,
Din. 4.50 5.— 5.50 6.— 7.— 8.— 9.50 11.50

premer 26, 28, 30,
Din 13.— 15.— 18.— 21.—

Zajemalke premer 9, 10, 11.
Din. 10.— 11.— 12.—

Penovke premer 10, 11, 12.
Din. 12.— 13 50 15.—

Škafli premer 45 cm., 50 cm.
Din. 85.— 95.—

Vedrice premer 28,
Din. 45.—

Ročke za mleko vsebina $\frac{3}{4}$, 1, 1 $\frac{1}{2}$, 2, 2 $\frac{1}{2}$, 3
Din. 25.— 30.— 36.— 42.— 48.— 54.—

Pri večjem odjemu znaten popust.

Bolečine? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Vi se boste čudili! Dobrodejen pri drgnjenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje ter čez 25 let priljubljen! S pakovanjem in poštino 3 dvojnate ali 1 špeciialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 špeciialnih steklenic 214 dinarjev s 10% doplatka razpošlje lekarnar EVGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 333. Hrvatsko.

Mala naznanila.

Za vsako besedo je naprej plačati 25 para v denarju ali znamkah najmanj pa skupaj Din 6.—, sicer se naznanila ne objavijo.
Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Okopalnike in osipalnike

za koruzo in krompir, kosilnice, obračevalce sena, vitle, mlatilnice, motorje, žitne čistilnice sadne mlina in preše in vse druge kmetijske stroje dobavlja

K. in R. Ježek, tovarna strojev in livarna, Maribor.

Strojarna

Fran Tršarja na Vrhniki priporoča vsakovrstno orodje, na drobno in debelo, zlasti gonilna in šivalna jermena. Prevzame vse kože v strojenje, tudi na boks.

Rabljeno sodarsko orodje

kupi trgovina z vinom Andrej Mejač, Komenda pri Kamniku.

Cementni zarezani strešnik

ima za oddati in prevzame naročila pod dolgotrajno garancijo Peter Lackner, Mozelj-Kočevarje.

Prodaj

vitelj (gopel), stojič v dobrem stanju. — Cena 2500 Din. Ivan Golc, Zasp št. 44, pošta Bled.

Razpis službe.

Za svoje posestvo v Marenbergu iščem izvežbanega šoferja, ki je popolnoma več kmetijstva, zlasti pa hmeljarstva in sušenja hmelja na sušilnici. Potrebno je znanje slovenskega in nemškega jezika. Pismene ponudbe je staviti takoj z označbo zahtevkov in pogolev ter z navedbo, kdaj se služba lahko nastopi na naslov: Hugo Kittner, posestnik v Marenbergu, v roke g. Ludviku Jutraš.

Vabilo

k izrednemu občnemu zboru Električne strojne zadruge v Poljanah nad Škofjo Loko, ki se vrši dne 16. decembra t. l. ob pol 15. uri (ob pol treh) v šoli v Poljanah z dnevnim redom: 1. volitev načelnika, 2. razsaja preprirov, 3. eventualno sklepanje o likvidaciji zadruge in 4. slučajnosti. Načelstvo.

Bika

simodolske pasme, 1 leto starega, prodaj IVAN KUSAR, Brezovica šte. 12.

Hlode, gozdove, trame, deske in drva

ponudite Lesni družbi Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8 pred sodnico. Plačujemo se najvišje dnevne cene.

Prodajo se

radvaniske plemenske kokoši, lárčke. Poizve se: Rosmanit, Radvina pri Mariboru.

Šišenska hranilnica in posojilnica

priredi 15. decembra t. l. ob pol 8. uri zvečer v pisarni elektr. zadruge občni zbor. — Poročila predsedstva, blaginjska in tajniška. Volitev novega odbora in slučajnosti.

Stole,

tipne in lepo izdelane, priporoča Teharska lesna industrija, pošta in postaja Štore pri Celju. Razpošilja na drobno in debelo. Zahtevajte cenik!

Tudi letos kupite R. LUCKMANN v Ljubljani na Martinovi (Ahačjevi) cesti 10 po najvišjih cenah raznovrstna zollšča, suho cvetje (suho rože), lipovo cvetje, korenine, lubje in semena. Kdor si hoče s pridnim nabiranjem zagotoviti dober zaslupek, naj zahteva poljsnija pri imenovani tvrdki. Cene, ki jih plačujem nabiralcem, so letno izredno visoke.

Cepljene trte

vkoreninjenih divjakov in sadna drevesca najbolj rodovitnih in priporočljivih vrst, oddaja že sedaj v jeseni po ugodni ceni, dobro in zanesljivo blago. Za pismen odgovor je treba priložiti znamke. Alojzij Grabar, posestnik in, trtnar, Zagorci, pošta Juršinci pri Ptaju.

Proda se

večji acetilenski aparati za približno 30 luči in več sodov iz ladijskega hrasta od 300—1200 litrov vsebine, posebno pripravni za namakanje sadja ali kot gnojilni sodi. Podrobnosti pri Ignac Fock, Kranj.

Nova lepa spalna oprava

z vložki in divanom ter bela kuhinjska oprava se prodaj pod ceno v vili Tobačna ulica 19, Ljubljana.

Mlinske kamne

najzanesljivejše v vseh vrstah in trdočah kapite najceneje pri Franc Zdošek, izdelovanje mlinskih kamnov pri Sv. Jurju ob Juri, žel. in v Rimskih Toplicah. Informacije brezplačno!

Cepljene trte.

Prva trsničarska zadruga v Sloveniji, pošta Juršinci pri Ptaju nudi po nizki ceni cepljene trte lastnega pridelka in sicer različne priporočljive vrste na običajnih najpriročljivih podlagah. — Zahtevajte cenike in pogoje.

Na prodaj

imam malo dinamo za 16 luči, tudi vsa napeljava za 8 žarnic. natančneje se izjve pri posestniku Anton Stenovc, p. Št. Pavel pri Preboldu.

Krojači in krojačice!

Izdelujem po poljubnih modelih, po meri in po serijskih normalnih mer, vsakovrstne krojne vzorce (maštre) za dame in gospode. Knelelj Alojzij, strokovni učitelj za krojaštvo, Ljubljana, Križevniška ulica št. 2, I. nadstropje.

Jabolčne peške

jamčeno kaljive, oddaj po Din 40 za kg Drevosnlačstvo Dolinšek, Št. 111 pri Velenju.

Kupijo se:

2 kravi montafonske pasme, breje ali po teletu, dobre mlekarice v starosti 4—5 let. Tudi dober pes čuvaj volčje pasme se kupi, star 1—2 let. Ponudbe sprejema Drž. kmetijska šola na Grnu, Novo mesto.

Sprejmeta se

dva hlapca, en volar in en konjar, oženjena ali samca. Vstop 1. januarja 1924. Plača po dogovoru. Oženjeni imajo prednost. Oskrbništvo graščine Neukloster, Sv. Peter v Savinjski dolini.

Sprejme se en majer (švicar)

kateri ima veselje do živine in prevzame 10 do 12 krav za hraniti (krmit) in molst (doliti) in ravno toliko mlade živine za oskrbo. Strokovnjaki in oženjeni, katerega žena bi bila za pomočnico, samcu se da pomoč. Vsop 1. januarja 1924. Dobra plača po dogovoru. Oskrbništvo graščine Neukloster, Sv. Peter v Savinjski dolini.

Bencin-lokomobila

6—8 K. s. prevozna. Znamke „Otto“ iz tovarne Langen & Wolf, ugodno na prodaj. Strojno klijarsko podjetje dr. z o. z. Kranj.

Imaš bolečine v obrazu? V celim telesu?

Uporabljaljaj Elza-Fluid!

Potrebuješ li dobrodejno in okrepljujoče mazilo?

Uporabljaljaj Elza-Fluid!

Ali ti muči glavobol? Zobobol? Trganje?

Uporabljaljaj Elza-Fluid!

Ali želiš najbolje za negovanje zob, kože, glase?

Uporabljaljaj Elza-Fluid!

Ali si preveč občutljivi glede mrzlega zraka?

Uporabljaljaj Elza-Fluid!

Ali želiš dobro domače in kosmetsko sredstvo?

Uporabljaljaj Elza-Fluid!

Fellerjev pravi Elzafluid je mnogo močnejši, izdatnejši in boljše delovanja kakor francoski žganje. Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi ti rešiš.

To je najboljšje, kar sem kdaj okušal!

Iači Elzafluid v vseh dotičnih poslovnih, vendarpa zahtevaj samo pravi Elzafluid lekarnarja Feller. Ako naročiš naravnost, stane s pakovanjem in poštnino še se denar pošlje naprej ali po povzetju:

3 dvojnate ali ena špecialna steklenica 24 dinarjev
12 dvojnatih ali 4 špecialne steklenice 85 dina jev

24 dvojnatih ali 8 špecialnih steklenic 151 din.
36 dvojnatih ali 12 špecialnih steklenic 214 din.

Na te cene se računa sedaj 10% doplatka
Pisma je natančno adresirati na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar,
STUBICA DONJA, Elzatrj št. 333, Hrvatsko.

PO ČU

dovito nizkih cenah kupite letos

volneno blago

za ženske in sukno za moške obleke, kakor tudi vso drugo

manufakturno robo v veletrgovini R. Stermecki, Celje. Trgovci engros-cene. Radi splošnega pomanjkanja denarja treba povsod štediti ter je dolžnost vsakega, da se pelje v Celje in poskusi enkrat kupiti v veletrgovini R. Stermecki

Iv. Jax in sin

Ljubljana.

Gospodarska cesta.

šivalni stroji in stroji za pletenje

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Linca. Ustanovljena l. 1867.

Vezenje počuje brezplačno.

Pisalni stroji

„A D L E R“
Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarn:

DÜRKOPP, STYRIA, WAFFENRAD
10 letne garancije.

Sodi

za vino, žganje, olje, mast, med, petrolej

za transport in shrambo ima vedno v zalogi vsako množino

Franjo Repič
sodarski mojster
Trnovo, Ljubljana

Istotam sprejemajo se v to stroko spadajoča popravila.

Solidno delo!

Cena zmerna! Tečaj postržba!

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1924,

ki ima 366 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj vpoštevan že od naših pradedov.

Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji, in stane 5 Dinarjev; kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikih
tiskarna in litografski zavod
LJUBLJANA, BREG ŠTEV. 12.

Kmetska posojilnica

ljubljsanske okolice ■ v LJUBLJANI ■

v lastnem združnem domu na Dunajski cesti št. 18

Obrestuje hranilne vloge po **5%** (1)

brez vsakega odbitka rentnega davka katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter ih obrestuje od dne vloge do dne doiga.

Stanje hranilnih vlog nad 180.000.000 kron.

Stanje rezervnih zakladov 1.200.000 kron.

Standard Oil Co of Jugoslavia

v Zagrebu

priporoča p. n. naročnikom svojo stalno zalogo: **bencina, petroleja, parafina, vseh vrst mineralnih strojnih olj za avtomobile.**

Tozadevne informacije in naročila sprejema glavno zastopstvo:

G. Menardi, Ljubljana,
Trubarjeva ulica 2. Telefon št. 62.

Ravnokar sem prejel večjo množino modre galice

la (znamke Johanisthal) in jo prodajam le na debelo

v originalnih sodih po 250 kg. Ker je blago prvovrstno in cena jako ugodna, na kar posebno opozarjam kmetijska društva in vinogradnike, naj nihče ne zamudi te ugodnosti, ter se toplo priporočam.

St. Florjančič, Ljubljana,

Sv. Petra cesta šte. 35
(preje Mencingerjev lokal).

Mestni trg šte. 10.

Kemični laboratorij
za izdelovanje desinfekcijskih sredstev.

Arborin
Sanitol

za zatiranje škodljivcev na sadnem drevju.
za desinfekcijo pri nalezljivih boleznih.

Vinometre „Bernadot“ — Asbesto bombaž in prašek — Eponit — Francosko želatino — Lipovo oglje Marmornat prašek — Modro galico — Natrijev bisulfit — Ribji mehur — Špansko zemljo — Talin — Žveplo v prahu — Limonovo kislino — Vinsko kislino — Sodo bicarbono — Strupa proste harve itd. ima v zalogi po najnižji ceni

drogerija ANTON RANC

Ljubljana, Židovska ulica 1.

Kostanjev les

kateri Vam kot mrtev kapital leži po kotanjah ponudite takoj tvrdki

PATERNOSTER & REMIC
LJUBLJANA, Slomškova ulica 11.

katera Vam ga plača po najvišji dnevni ceni.

Upravništvo „Kmetovalca“ sprejema **primerne inserate** po cenah, ki so razvidne na poglavju.

Objavljenje bo ime, lo vedno zadovoljiv uspeh, kajti „Kmetovalec“ izhaja dvakrat mesečno v 30 tisoč izvodih ter je razširjen po vseh slovenskih deželah.

JUGOSLOVANSKI KREDITNI ZAVOD

v Ljubljani, Marijin trg šte. 8., reg. zadr. z o. z.

sprejema vloge na knjižice in plača čistih

7%

obresti brez odbitka rentnega in invalidskega davka. Za večje in stalne vloge kakor tudi za vloge v tekočem rač. obrestovanje po dogovoru.

Podeljuje kratkoročne trgovske in personalne kredite najkulantneje.

FRANC ŠRAMEK

stavbeni in ornamentni klepar,
inštalater in kotlar v Trziču,

izdeluje

najboljše kotle za kuhanje žganja in tudi vsakovrstne peči za kurjavo žganja po jako nizkih cenah, garantirano izvrstno blago. Pripravljen sem tudi dati za poskušnjo tako peč brezplačno, da se dotični lahko prepriča o resničnosti mojih navedb. Prevzamem in solidno po zmernih cenah izvršim vsa v mojo stroko spadajoča dela kakor tudi inštaliram vsakovrstne vodovode hitro in zanesljivo.

„Gospodarska Navodila“

ponatisi iz „Kmetovalca“. Vsako posamezno navodilo stane 1 Dinar.

Denar ali znamke je treba ob naročitvi naprej poslati. (Zadostuje če imenujete samo tekoče štev. od navodil).

- Počrnenje vina ali sadjevca.
- Rjavenje vina.
- Gnojenje vinogradov z največjimi umetnimi gnojili.
- Kako se iz gnilega grozdlja napravi dobro vino.
- Čiste drože in njih raba v kletarstvu.
- Vzroki neplodnosti pri govedih.
- Sluzavost ali vlačljivost vina.
- Krmljenje z oljnim tropinami.
- Čiščenje in precejanje vina.
- Resna beseda vinogradnikom ob trgatvi.
- O bistvu alkoholnega vrtnja (kipenja).
- Vnetje vimena ali volčič na vimenu.
- Nova naredba glede zvrševanja rezarstva.
- Kislota (kislota) in razkisanje vina.
- Močno krmilo „ribja moka“ za rast in paitanje prašičev.
- Dožnost vzdrževanja ograj pred živino, ki se pase.
- Napenjanje govedih.
- Bradavice (gobe) pri živini.
- Izdelovanje mila za dom.
- Zdravljenje kužnih bolezni s cepljenjem (Rdečica).
- Novo zakonske določbe o sporih pri kupčiji z živino.
- Kako živi žitni molj in kako se pokončuje.
- Natrijev bisulfit kot nadomestno sredstvo za žveplo.
- Kako se obnavljajo in popravljuje meje?
- Presojanje krmil po škrobnih vrednotah.
- Garje pri konjih.
- Apneni dušik.
- Duh in okus vina po žveplu.
- Tobak. Pridelovanje in zakonski predpisi.
- Sečni kamni pri živalih.
- O prilavi sekanja v gozdih.
- Kisanje in cikanje vina.
- Trošarina na vino.
- Precejanje in filtriranje vina.
- Glodanje lesa po goveji živini.
- Dve najni nalogi naše živinoreje.
- Sredstva za pokončevanje škodljivih rastlin in živali.
- Škoda, povzročena po lovcih in divjačini.
- Moderno zatiranje živalskih kužnih in nalezljivih bolezni.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani

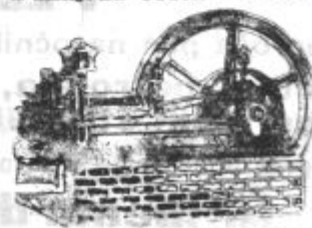
obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru brez vsakega odbitka. Svoje prostore ima tik za franciškansko cerkvi v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad K 130,000.000.

Gospodarska zveza

v Ljubljani

Dunajska cesta — Bavarski dvor.

Velika zaloga vsakovrstnih poljedelskih strojev.

iz najslovičnejših tovarn.

Zastopstvo za parne kotle znanilovnic „Welsla“.